

STUDIJA SLUČAJA

IZGRADNJA INSTITUTA „BIOSENS” NOVI SAD

I UVOD

- **Naručilac:** Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima, Beograd
Adresa Naručioca: Nemanjina 11, 11000 Beograd
Internet stranica Naručioca: www.obnova.gov.rs
- **Cilj istraživanja:** Ispitivanje zakonitosti sprovedenog postupka nabavke koji je finansirala Evropska investiciona banka iz sredstava kredita odobrenog Republici Srbiji
- **Faza/deo javne nabavke koja je predmet interesovanja:** Odluka o dodeli ugovora
- **Plan javne nabavke:** Nabavka je predviđena u planu javnih nabavki naručioca
- **Broj, naziv, predmet javne nabavke:** Izgradnja zgrade Istraživačko-razvojnog instituta za informacione tehnologije biosistema (Institut „BioSens”) u Novom Sadu, Srbija”, br. IOP/43-2020/RD
- **Vrsta postupka:** Međunarodni otvoreni postupak nabavke sproveden u skladu sa Vodičem za nabavke Evropske investicione banke iz 2018. godine (a žalbena procedura se sprovodila u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama)
- **Procenjena vrednost javne nabavke:** 8.200.000 evra
- **Broj ponuda:** 4 ponude (sve zajedničke)
- **Vrednost prihvaćene ponude:** 7.788.804,04 evra
- **Vrednost najniže i najskuplje ponude:** 7.788.804,04 evra / 9.667.046,93 evra
- **Način okončanja postupka:** Doneta je odluka o dodeli ugovora
- **Vreme trajanja postupka javne nabavke od momenta objavljivanja do zaključenja ugovora/obustave postupka:** godinu dana
- **Vrednost zaključenog ugovora:** 7.788.804,04 evra
- **Stepen izvršenja ugovora:** /

II GLAVNI NALAZI

- U pitanju je međunarodni otvoreni postupak nabavke sproveden u skladu sa Vodičem za nabavke Evropske investicione banke iz 2018. godine. Iako se na sam postupak te nabavke nije primenjivao Zakon o javnim nabavkama, na postupak zaštite prava jeste.

- Taj postupak je sprovela Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima, a procenjena vrednost nabavke je bila 8.200.000 evra.

- Jedan od učesnika u tom postupku nabavke je podneo zahtev za zaštitu prava ukazujući pritom na ozbiljne nepravilnosti, kao što su:

- Ozbiljan i očigledan sukob interesa;
- Priznavanje nepostojećih referenci;
- Prihvatanje nevažećih dokaza o referencama;
- Zamena značajnog dela ponuda u toku stručne ocene ponuda.

- Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki (u daljem tekstu: Republička komisija) je u svom rešenju 4-00-88/2021 od 17.03.2021. navela da nijedan od navoda podnetog zahteva za zaštitu prava nije razmatrala, zato što smatra da podnosilac tog zahteva nema pravo da podnese zahtev za zaštitu prava posle donošenja odluke o dodeli ugovora u tom postupku. Naime, Republička komisija je prihvatila stav naručioca naveden u odgovoru na podneti zahtev za zaštitu prava, u kom je naručilac istakao sledeće: „S obzirom na to da podnosilac zahteva nije podneo zahtev za zaštitu prava protiv odluke o kvalifikovanosti ponuđača, i pošto je ova odluka postala konačna i pravnosnažna, podnosilac zahteva je sada prekludiran u pravu da osporava odluku o kvalifikovanosti ponuđača, tj. da osporava tehnički deo ponude ponuđača”.

- Nijednom odredbom predmetne tenderske dokumentacije, kao ni Vodiča za nabavke Evropske investicione banke, nije određeno da privredni subjekt koji ne ospori odluku o kvalifikovanosti ponuđača više nema pravo da osporava tehnički deo ponude (ispunjenost kriterijuma za izbor – kvalifikaciju) posle donošenja odluke o dodeli ugovora.

III OPIS SLUČAJA

Ova studija se odnosi na međunarodni otvoreni postupak nabavke izgradnje zgrade Istraživačko-razvojnog instituta za informacione tehnologije biosistema (Institut „BioSens”) u Novom Sadu, br. IOP/43-2020/RD. Postupak je sproveden u okviru projekta „Istraživanje i razvoj u javnom sektoru”, podprojekat: „Unapređenje infrastrukture u Srbiji u cilju razvoja informacionih tehnologija: Institut 'BioSens'”, po pozivu za podnošenje ponuda objavljenom 29. maja 2020. u Službenom listu Evropske unije, kao i na internet stranici naručioca¹ i na Portalu javnih nabavki. Taj postupak je kao naručilac sprovela Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima iz Beograda.

U pitanju je postupak koji je naručilac sprovodio na osnovu Zakona o potvrđivanju Finansijskog ugovora (Istraživanje i razvoj u javnom sektoru) zaključenog između Republike Srbije i Evropske investicione banke („Službeni glasnik RS”, broj 5/2010 i 11/2017) i člana 7, stav 1, tačka 2) podtačka (1) Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, broj 124/12,14/15 i 68/15), a u skladu sa Vodičem za nabavke Evropske investicione banke iz 2018. godine.² U pitanju je, dakle, bila nabavka koja je izuzetak od primene Zakona o javnim nabavkama (ZJN), zato što se finansira iz sredstava kredita Evropske investicione banke (EIB). Procenjena vrednost nabavke je bila 8.200.000 evra.

Međutim, iako se na sam postupak te nabavke nije primenjivao ZJN, postupak zaštite prava bio je obuhvaćen tim zakonom, a na osnovu Zakona o potvrđivanju ugovora o izmenama i dopunama finansijskog ugovora između Republike Srbije i EIB, koji je potpisan 27.10.2017. u Luksemburgu i 01.11.2017. u Beogradu („Službeni glasnik RS”, broj 11/2017), a kojim je dopunjen član 6.04 (Postupak nabavke) prethodno pomenutog Finansijskog ugovora i to sledećom odredbom: „Provera postupka po pravnim lekovima, kao što je predviđeno u srpskom zakonodavstvu, biće na raspolaganju bilo kojoj strani koja je imala interes za dobijanje određenog ugovora i koja je bila oštećena ili rizikuje da bude oštećena od navodnog kršenja”.

U vezi sa navedenim, u tački 32.1.3 tenderske (konkursne) dokumentacije u tom postupku nabavke navedeno je da se posle donošenja odluke o dodeli ugovora (ili o obustavi postupka) zahtev za zaštitu prava može podneti u roku od 10 dana od dana objavljivanja takve odluke na sajtu naručioca. Istovremeno je u tački 32.1 navedeno da se na postupak zaštite prava primenjuju odredbe Zakona o javnim nabavkama („Sl. glasnik Republike Srbija” br. 124/2012, 14/2015, 68/2015).

Jedan od učesnika u tom postupku nabavke je podneo zahtev za zaštitu prava na odluku o dodeli ugovora, na osnovu navedene odredbe tenderske dokumentacije. U pitanju je ponuđač „Inobačka” d.o.o. Novi Sad, u zajedničkoj ponudi sa članom „Gradina” d.o.o. Beograd. Tim zahtevom je ukazano na nedostatke u ponudama prvorangiranog (izabranog) i drugorangiranog ponuđača. Prvorangirana ponuda koja je i izabrana bila je zajednička ponuda ponuđača „Modulor” d.o.o. Beograd, „Gat” d.o.o. Novi Sad, „Koto” d.o.o. Beograd i „Elita-Cop” d.o.o. Beograd, sa podizvođačem

¹ <http://www.obnova.gov.rs/cirilica/javne-nabavke>

² Dostupno na: <https://www.eib.org/en/publications/guide-to-procurement>

„Darnico” d.o.o. Vršac. Drugorangirana ponuda je bila takođe zajednička ponuda ponuđača „M Enterijer gradnja” d.o.o. Beograd, „Elkoms” d.o.o. Beograd, i „Ex Ing B&P” d.o.o. Beograd. Nezakonitosti na koje je ukazano u zahtevu za zaštitu prava su bile:

- ozbiljan i očigledan sukob interesa;
- priznavanje nepostojećih referenci;
- prihvatanje nevažećih dokaza o referencama;
- zamena značajnog dela ponuda u toku stručne ocene ponuda.

Navedeni razlozi za podnošenje zahteva za zaštitu prava će ukratko biti predstavljeni u drugom delu ove studije. Značajni su zbog toga što je Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima prilikom stručne ocene ponuda jednostavno „zažmurila” pred ozbiljnim sukobom interesa i dostavljanjem neistinitih podataka u ponudi izabranog ponuđača, ali i pred ozbiljnim nedostacima u ponudi drugorangiranog ponuđača. Iako nisu u pitanju sredstva koja se direktno troše iz budžeta Republike Srbije (odnosno Autonomne pokrajine Vojvodine), svakako su u pitanju sredstva čiju će otplatu snositi građani ove zemlje, budući da je u pitanju kredit međunarodne finansijske organizacije. Imajući to u vidu, kao i vrednost konkretne nabavke od preko osam miliona evra, podrazumeva se da ova nabavka ima veliki značaj. Baš zbog toga je i Republička komisija morala detaljno i revnosno da ispita sve navode pomenutog zahteva za zaštitu prava.

Međutim, Republička komisija je u svom rešenju 4-00-88/2021 od 17.03.2021. godine, koje je napisano na 24 strane, u tek nekoliko rečenica navela da nijedan od navoda podnetog zahteva za zaštitu prava (a sve ih je detaljno citirala na 20 i više strana) nije razmatrala, zato što smatra da podnosilac tog zahteva nema pravo da podnese zahtev za zaštitu prava posle donošenja odluke o dodeli ugovora u tom postupku.

Republička komisija je, naime, prihvatila stav naručioca naveden u odgovoru na podneti zahtev za zaštitu prava kojim je naručilac istakao sledeće: „S obzirom na to da podnosilac zahteva nije podneo zahtev za zaštitu prava protiv odluke o kvalifikovanosti ponuđača, i pošto je ova odluka postala konačna i pravnosnažna, podnosilac zahteva je sada prekludiran u pravu da osporava odluku o kvalifikovanosti ponuđača, tj. da osporava tehnički deo ponude ponuđača”. Naime, u konkretnom postupku nabavke, kao i u ostalim kompleksnijim otvorenim postupcima koji se sprovode prema pravilima Vodiča za nabavke Evropske investicione banke, naručilac je prvo razmatrao tehnički deo ponude, pa je tek onda pozvao na otvaranje finansijskog dela ponuda ponuđače koji su se kvalifikovali. Tako je pre donošenja osporene odluke o dodeli ugovora prvo doneta odluka o kvalifikovanosti ponuđača od 23. novembra 2020. godine, u kojoj je konstatovano da su se kvalifikovale sve četiri grupe ponuđača (zajedničke ponude) koje su podnele ponude. Tu odluku je naručilac doneo pozivajući se na tačku 24.5 tenderske (konkursne) dokumentacije. Naglašavamo da ta tačka nije predviđala da naručilac u toj fazi postupka donosi odluku o kvalifikovanosti ponuđača, već je bilo predviđeno samo dostavljanje ponuđačima obaveštenja o kvalifikaciji i (istovremeno) dostavljanje poziva na otvaranje finansijskog dela ponuda. Jedina odluka koju naručilac donosi u fazi posle otvaranja ponuda u takvom postupku nabavke jeste odluka o dodeli ugovora (koja se pominje na više mesta u tenderskoj dokumentaciji). Najznačajnije je za odluku o dodeli

ugovora istaći da se sve radnje u postupku posle otvaranja ponuda mogu osporiti u roku od 10 dana od dana njenog objavljivanja na sajtu naručioca, a na osnovu već citirane tačke 32.1 i podtačke 3 tenderske dokumentacije. **Nikakav rok za osporavanje odluke o kvalifikovanosti ponuđača nije bio predviđen u tenderskoj dokumentaciji, niti u Vodiču za nabavke Evropske investicione banke, kao ni u prethodno važećem Zakonu o javnim nabavkama koji je primenjivan u pogledu žalbene procedure u konkretnom slučaju.** Podnosilac zahteva je imao pravo da osporava stručnu ocenu ponuda u konkretnom postupku nabavke, i da to učini blagovremeno tako što će u propisanom roku osporiti predmetnu odluku o dodeli ugovora. Uostalom, u Aneksu VIII važećeg Vodiča za nabavke EIB iz septembra 2018. godine koji se odnosi na žalbene procedure u postupcima nabavki je navedeno sledeće:

4. When to complain?

Complainants are encouraged to submit complaints prior to the expiry of the standstill period. The attention of tenderers is drawn to the fact that submission of a complaint after the standstill period has expired may result in a situation where the procurement process can no longer be redressed.

Dakle, i EIB bez ograničenja dozvoljava podnošenje žalbi do isteka roka zadržavanja (*standstill period*), a to je rok od 10 dana od dana objavljivanja (isključivo) odluke o dodeli ugovora, odnosno period u kom naručilac i ne sme da zaključi ugovor.

Takođe, ističemo da nijednom odredbom predmetne tenderske dokumentacije (kao ni Vodiča za nabavke EIB) nije određeno da privredni subjekt koji ne ospori odluku o kvalifikovanosti ponuđača više nema pravo da osporava tehnički deo ponude (ispunjenost kriterijuma za izbor – kvalifikaciju) posle donošenja odluke o dodeli ugovora. To čak nije pisalo ni u pouci o pravnom leku koja je navedena u odluci o kvalifikovanosti ponuđača, niti u odredbama kojima je uređen postupak zaštite prava u prethodnom Zakonu o javnim nabavkama koji je Republička komisija bila u obavezi da primenjuje u konkretnom postupku zaštite prava. Isto tako, ukazujemo da je konkretan postupak nabavke sproveden kao otvoreni postupak, koji (i u ZJN, kao i u Vodiču za nabavke EIB) nema dve faze kao restriktivni postupak, te jedina odluka kojom se okončava taj postupak može biti ili odluka o dodeli ugovora ili odluka o obustavi postupka koje se donose posle celokupne stručne ocene ponuda. Zbog toga se i zahtev za zaštitu prava na te odluke može podneti u roku od 10 dana od dana objavljivanja tih odluka, i to kako u skladu sa tačkom 32.1.3 predmetne tenderske dokumentacije, tako i u skladu sa članom 149, stav 6 prethodnog ZJN koji je bio predviđen za primenu u pogledu žalbene procedure.

Koje je to nepravilnosti Republička komisija na navedeni „volšeban” način izbegla da razmatra i time proveri kako se troše sredstva koja će, u krajnjem ishodu, plaćati građani Srbije? Smatramo da su te nepravilnosti velike: da ih je Republička komisija uzela u razmatranje, mogle su da dovedu i do postavljanja pitanja krivične odgovornosti učesnika u ovom postupku, kako na strani naručioca tako i na strani ponuđača.

Ukratko, podnetim zahtevom za zaštitu prava je ukazano na sledeće:

1. OZBILJAN I OČIGLEDAN SUKOB INTERESA

U konkretnom slučaju nesporno je da je privredni subjekt „EuroCons Group” d.o.o. Vršac izradio projektnu dokumentaciju za radove koji su predmet ove nabavke. Ta dokumentacija je sastavni deo konkretne tenderske dokumentacije (tehničkih specifikacija) dostupne na internet stranici naručioca. U dokumentima koji čine tehničke specifikacije, u zaglavlju memoranduma jasno stoji logo „EuroCons Group” d.o.o. Vršac. Dakle, „EuroCons Group” d.o.o. nije izradila neke dokumente koji su nezavisni, odvojeni od predmetne tenderske dokumentacije, već dokumente koji čine njene sastavne delove. Međutim, taj privredni subjekt nije samo izradio projektnu dokumentaciju koja je sastavni deo tenderske dokumentacije u konkretnom slučaju, nego je učestvovao i u samom postupku nabavke prilikom odgovaranja na pitanja zainteresovanih lica. To je potvrdio naručilac u odgovoru na podneti zahtev za zaštitu prava.

Zašto je to problem? Među dokumentima tenderske dokumentacije koju je izradio „EuroCons Group” d.o.o. posebno se izdvaja dokument „1.2 Clean rooms”: on sadrži tehnički opis „čistih soba” koje su deo predmeta konkretne javne nabavke, odnosno (tehnički najzahtevniji) deo objekta koji se gradi. Upravo je za izgradnju „čistih soba” u ponudi izabranog ponuđača angažovan podizvođač „Darnico” d.o.o, a reference tog podizvođača izabrani ponuđač je koristio kako bi dokazao ispunjenost referenci za „čiste sobe” koje je naručilac zahtevao kao posebne kriterijume za kvalifikaciju u okviru tačke 2.3 „Qualification Criteria, 1.Experience, b Particular 2)”. Problem je što je ista osoba istovremeno i suvlasnik podizvođača „Darnico” d.o.o. sa 50% udela, kao i zakonski zastupnik – direktor i jedini vlasnik (100%) „EuroCons Group” d.o.o. Dakle, tendersku dokumentaciju je sačinio i na pitanja potencijalnih ponuđača odgovarao neko ko je imao svog predstavnika u ponudi izabranog ponuđača. Očekivano je čak i da je lice koje je pripremalo tehničke specifikacije i odgovaralo na pitanja u vezi sa njima u fazi pripreme ponuda, učestvovalo čak i u stručnoj oceni ponuda tako što je pregledalo ponude i davalo savete komisiji naručioca, a ponavljamo, imalo je svog predstavnika u ponudi izabranog ponuđača.

2. PRIZNAVANJE NEPOSTOJEĆIH REFERENCI

Pored navedenih činjenica koje ukazuju na očigledan sukob interesa, u zahtevu za zaštitu prava (koji suštinski nije razmatran) ukazano je i na nekoliko informacija koje se mogu videti na internet stranici privrednog subjekta „EuroCons Group” d.o.o. Te informacije (zajedno sa dokumentima iz ponude izabranog ponuđača) ukazuju na to da u konkretnom slučaju postoji ne samo sukob interesa, u smislu tačke 3.11 tenderske dokumentacije, već i da su za podizvođača „Darnico” d.o.o. u ponudi izabranog ponuđača prikazane reference za „čiste sobe” koje na svom sajtu „EuroCons Group” d.o.o. (koji je izradio deo predmetne tenderske dokumentacije) predstavlja kao svoje. Za te reference je podizvođač „Darnico” d.o.o. dostavio ugovore zaključene upravo sa „EuroCons Group” d.o.o, a tom subjektu je „Darnico” d.o.o. i izdavao fakture koje nemaju overu nadzornog organa (te samim tim ne mogu biti verodostojne), a od njega je dobio i potvrde o realizovanim referencama, što je sve zajedno korišćeno kao dokaz o referencama u ponudi izabranog ponuđača. To ukazuje na dve stvari: 1) podaci o referencama dostavljeni u ponudi izabranog ponuđača nisu validni, zbog čega ih ne treba priznati, 2) ovakvim postupkom je „EuroCons Group” pokušao da izbegne

posledice direktnog sukoba interesa koji bi nastao da je on učestvovao kao podizvođač sa svojim referencama u ponudi izabranog ponuđača, a njegov logo je na tenderskoj dokumentaciji. To potvrđuju i fakture koje nemaju overu nadzornog organa, a koje je „Darnico” d.o.o. izdao subjektu „EuroCons Group”: za ovakve situacije se opravdano može sumnjati da nisu verodostojne i da tu plaćanje nije ni izvršeno jer nedostaje potvrda nadzornog organa (što je pravilo kod ugovora o građenju). Naručilac je kao dokaze o referencama tražio potvrde referentnih naručilaca i dokaze o konačnom plaćanju, a navedene reference su bile odlučujuće za prihvatanje ponude izabranog ponuđača.

3. PRIHVATANJE NEVAŽEĆIH DOKAZA O REFERENCAMA

Pored referenci za pomenute „čiste sobe”, naručilac je zahtevao i reference koje obuhvataju radove na izgradnji i/ili dogradnji najmanje tri objekta javne namene koji uključuju bruto razvijenu građevinsku površinu veću od 7.000 m² po objektu. U ponudi izabranog ponuđača, kao jedna od tri tražene reference predstavljena je referenca na izgradnji Studentskog doma „Evropa – Europa Kollegium” u Novom Sadu. Izgradnju tog objekta je u celini finansirao Fond za kapitalna ulaganja AP Vojvodina, koji je bio i odgovoran za sprovođenje javne nabavke prema odredbama ZJN. Naručilac je u postupku nabavke koja je predmet ove studije prihvatio dokaze o toj referenci iz ponude izabranog ponuđača, iako ih nije izdao niti potvrdio Fond za kapitalna ulaganja, koji je u skladu sa odredbama ZJN bio odgovoran za tu nabavku kao finansijer. Tu referencu je posebno trebalo proveriti, budući da ju je kao svoju predstavio učesnik u zajedničkoj ponudi izabranog ponuđača, tvrdeći da je te radove navodno izveo kao podizvođačevog podizvođača podizvođač koji nije naveden u osnovnom ugovoru; pritom se opravdano sumnja da finansijer (Fond za kapitalna ulaganja) za njega i ne zna, tj. ne zna da je on zaista izveo sve radove. Zanimljivo je i to što je celokupne radove na navedenom objektu izvršio sam podizvođač, što nikako nije mogao da odobri Fond za kapitalna ulaganja jer to nije moguće prema Zakonu o javnim nabavkama. S druge strane, samo je celokupan iznos omogućavao izabranom ponuđaču da ima sve tražene reference. Ni na tu zloupotrebu Republička komisija nije obratila pažnju.

3. ZAMENA ZNAČAJNOG DELA PONUDA U TOKU STRUČNE OCENE PONUDA

Naručilac je u ovom postupku javne nabavke dozvolio drugorangiranom ponuđaču da zameni jednu referencu (dokaze o referencama) u toku stručne ocene ponuda, kada je shvatio da taj ponuđač sa dokazima dostavljenim u ponudi neće moći da ispuni zahtevane kriterijume za kvalifikaciju. Ni to Republička komisija nije želela da ispita.

Naručilac se u pogledu svega navedenog pozivao na to da je Evropska investiciona banka navodno bila upoznata sa svim detaljima ovog postupka javne nabavke i da je davala saglasnosti kroz *non-objection* komentare na pojedine faze postupka. U tom pogledu važno je istaći navode iz Aneksa II važećeg Vodiča za nabavke EIB iz septembra 2018. godine, na koji se poziva naručilac u pogledu *non-objection* komentara (prva rečenica u tom aneksu):

As explained in this Guide, the Bank has a policy to leave the entire responsibility of the procurement procedures to the promoter. The Bank limits its intervention to ensuring that its funds are used in the most economic, transparent and efficient way possible. Consequently, the Bank limits its review of the promoters' procurement decisions to the essential steps.

kao i poslednja rečenica u tom aneksu:

Remark: The non-objection or comments sent by the Bank to the promoter in the course of the procurement process are based on the information provided by the promoter and do not relieve the promoter of his entire responsibility regarding procurement. In particular, the Bank may review its position in the light of new information which might come to its knowledge after it has given its opinion on a specific aspect of the process.

U prevodu na srpski jezik to bi značilo:

Kao što je objašnjeno u Vodiču, Banka ima politiku da celokupnu odgovornost za postupke nabavke prepusti naručiocu. Banka ograničava svoju intervenciju da osigura da se njena sredstva koriste na najekonomičniji, najtransparentniji i najefikasniji način. Shodno tome, Banka ograničava svoju reviziju odluka o nabavkama naručioca na osnovne korake.

Napomena: „Non-objection” ili komentari koje je Banka poslala naručiocu tokom postupka nabavke zasnivaju se na informacijama koje je dao naručilac i ne oslobađaju naručioca njegove celokupne odgovornosti u vezi sa nabavkom. Banka naročito može da preispita svoj stav u svetlu novih informacija koje bi mogle da joj budu poznate nakon što iznese svoje mišljenje o određenom aspektu procesa.

Dakle, iz prethodno navedene dve rečenice iz važećeg Vodiča za nabavke EIB proizilazi da se *non-objection* komentar koji Banka pošalje naručiocu tokom postupka nabavke zasniva na informacijama koje je (naglašavamo) dao sam naručilac i ne oslobađa naručioca njegove celokupne odgovornosti u vezi sa nabavkom. Dakle, *non-objection* Banke nikako ne oslobađa naručioca odgovornosti za pravilnost radnji koje je preduzeo u postupku nabavke, a pogotovu ne u pogledu njegove stručne ocene ponuda. Na kraju, kompletne ponude na osnovu kojih se jedino može sprovesti njihova stručna ocena i nisu dostavljene Banci na analizu.

IV ZAKLJUČAK

Na osnovu svega navedenog, zaključujemo da je nadležni državni organ u Srbiji – Republička komisija – na sumnjiv način izbegla razmatranje žalbe, tj. zahteva za zaštitu prava u postupku nabavke velike vrednosti, na koji se (iako se ne sprovodi po odredbama ZJN) može izjaviti žalba prema odredbama tog domaćeg zakona. Ta mogućnost za žalbu je data kako bi nadležni organ u Srbiji mogao da izvrši proveru načina na koji se troše sredstva dobijena na osnovu kredita (Evropske investicione banke) koji će se, na kraju, vraćati iz budžeta Republike Srbije (uz određenu kamatu). Republička komisija je proizvoljno i pogrešno tumačila pravila EIB na osnovu kojih je sproveden konkretan postupak nabavke, i time je izbegla proveru istinitosti ukazivanja na nezakonitosti i zloupotrebe u tom postupku. Dakle, i onda kada je u nabavci na koju se zbog međunarodnih pravila ne primenjuju odredbe domaćeg zakona predviđena mogućnost žalbe po tom zakonu, ta mogućnost se pokazuje u priličnoj meri besmislenom.

Postavlja se pitanje na koji način je Evropska investiciona banka obaveštena o ovom postupku nabavke. U tom smislu bi bilo veoma važno da Banka sprovede detaljnu kontrolu ne samo za ovu nabavku nego i za još neke (ako ne i mnoge) nabavke velike vrednosti koje je sprovodila Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima, a koje je finansirala Banka. Razlog je u tome što, kao što smo videli, žalbena procedura koja se sprovodi po odredbama domaćeg Zakona o javnim nabavkama može biti obesmišljena postupanjem naručioca i odlukama našeg nadležnog organa – Republičke komisije. Napominjemo još jednom: u pitanju su ogromna sredstva izdvojena za nabavke, koja će Republika Srbija (tačnije njeni građani) sa kamatom otplaćivati u godinama koje predstoje.